

FORMULARZ ZGŁOSZENIA PROJEKTU NA KONKURS POLYTECHNICA NOVA

Nazwa projektu	
Powołanie innowacyjnego, interdyscyplinarnego Centrum Symulacji Systemów Transportowych i Kognitywistyki wykorzystującego techniki immersyjne	
Obszar konkursowy (Proszę wskazać wybrany/wybrane)	
Rozwój dydaktyki	☒
Nowe technologie	☒
Spoleczna odpowiedzialność uczelni	☒
Typ projektu (Proszę wskazać wybrany/wybrane)	
Inwestycyjny	☒
Zakupowy	☒
Organizacyjny	☒
Koszty projektu	
<p>Wyposażenie sali komputerowej laboratoryjnej (projektor laserowy z głośnikiem, ekran, tablica suchościeralna magnetyczna, tablica interaktywna np. Samsung Flip 2) 22 000 zł</p> <p>1 stanowisko komputerowe o profilu high-end (stanowisko prowadzącego wyposażone w monitor, mysz klawiaturę, biurko, krzesło) 12 000 zł</p> <p>15 stanowisk komputerowych o profilu middle-end (stanowiska dydaktyczne wyposażone w monitor, mysz klawiaturę, biurko, krzesło) 280 000 zł</p> <p>Zakup licencji oprogramowania do analizy danych z aparatury kognitywistycznej (1x Tobii Pro Lab Full Edition oraz 15 x Tobii Pro Student License) dla 16 stanowisk komputerowych 50 000 zł</p> <p>Zakup 5 sztuk okulografu Tobii Pro Glasses 3 Wireless 100 wraz z korekcyjnymi szklami od (-5) do (+3) dioptrii 425 000 zł</p> <p>Immersyjny symulator kabiny maszynisty na ruchomej platformie 1 500 000 zł netto</p> <p>Immersyjny symulator kabiny statku powietrznego na ruchomej platformie 1 100 000 zł</p> <p>11 symulatorów lotu bezzałogowymi statkami powietrznymi z 15 kompletami gogli wirtualnej rzeczywistości (5 zestawów symulatorów jest w posiadaniu PWr) 90 000 zł</p> <p>Immersyjny symulator mostka kapitańskiego statku morskiego 1 200 000 zł</p> <p>Immersyjny symulator motocykla na ruchomej platformie 1 500 000 zł</p>	

Lista załączników dołączonych do formularza konkursowego

(w tym opis projektu i jego wpływu na rozwój Uczelni – maksymalnie 10 tys. znaków ze spacjami)

Załącznik 1. Opis projektu i jego wpływ na rozwój Uczelni

Załącznik 2. Przegląd dostępnych rozwiązań

Autor/autorzy projektu, dane kontaktowe autorów

(telefon, adres e-mail w domenie pwr)

dr hab. inż. Zbigniew Sroka,
profesor Uczelni
Katedra Inżynierii Pojazdów
Wydział Mechaniczny
zbigniew.sroka@pwr.edu.pl

dr hab. inż. Artur Kierzkowski,
profesor Uczelni
Katedra Eksploatacji Systemów
Technicznych
Wydział Mechaniczny
artur.kierzkowski@pwr.edu.pl

mgr inż. Monika
Magdziak-Tokłowicz
Katedra Inżynierii Pojazdów
Wydział Mechaniczny
monika.magdziak-toklowicz@pwr.edu.pl

mgr inż. Honorata Poturaj
doktorantka
Katedra Eksploatacji Systemów
Technicznych
Wydział Mechaniczny
honorata.poturaj@pwr.edu.pl

Filip Ciąder
student
Wydział Mechaniczno-Energetyczny
236977@student.pwr.edu.pl

Weronika Owczarek
studentka
Koło Naukowe Logistics
Wydział Mechaniczny
255397@student.pwr.edu.pl

Załącznik 1. Opis projektu i jego wpływ na rozwój Uczelni

Opis i innowacyjność projektu

W ramach projektu planuje się powołanie innowacyjnego, interdyscyplinarnego Centrum Symulacji Systemów Transportowych i Kognitywistyki wykorzystującego techniki immersyjne (CSSTiK). Organizacyjnie Centrum zostanie powołane jako jednostka uczelniana, o której mowa w § 27 Statutu PWr. Opiekę merytoryczną i organizacyjną nad Centrum będą sprawować: Katedra Eksploatacji Systemów Technicznych (K53) oraz Katedra Inżynierii Pojazdów (K56).

Działalność Centrum będzie zorientowana na kwestie bezpieczeństwa i występowania oraz reagowania na zdarzenia nietypowe i niepożądane w atropotechnosferycznych systemach transportowych. Jednostka wykorzystywać będzie nowoczesne technologie, coraz chętniej stosowane i implementowane w transporcie: immersyjne symulatory kabinowe umieszczone na ruchomej platformie, wirtualną rzeczywistość oraz kognitywistykę (głównie eye-tracking, EEG, GSR). Owe narzędzia i metody są wykorzystywane do szkoleń, symulacji oraz weryfikacji decyzji podejmowanych przez człowieka i sposobu reagowania na zdarzenia nietypowe. Eye-tracking będzie wykorzystywany w celu badania percepcji oraz reakcji człowieka w zadanych warunkach jazdy. Ze względu na swoje wyspecjalizowanie, Centrum będzie dotyczyć ważnej społecznie tematyki bezpieczeństwa w transporcie, wypełniając społeczną odpowiedzialność Uczelni w obszarze edukowania, uświadamiania (m.in. o wpływie: stanu zdrowia, kompetencji zawodowych, doświadczenia i stażu pracy, wieku, stanu psychomotorycznego człowieka) i promowania bezpiecznych postaw i zachowań w systemach transportowych. Powołane Centrum będzie pełnić także rolę popularyzatora nauki, włączając się w takie inicjatywy jak DFN. Popularyzacja nauki jest istotną misją CSSTiK w dobie powiększającej się luki pokoleniowej wśród personelu np. na kolei. Działalność Centrum będzie się wpisywać w sygnowaną przez PWr Deklarację Kultury Bezpieczeństwa w transporcie kolejowym. W tym zakresie istnieje duże zapotrzebowanie na rozwój oraz implementację nowoczesnych technologii w procesach szkoleniowych. Centrum będzie aktywnie wspierać rozwój owych technik wraz z bezpieczną i efektywną integracją w organizacjach kolejowych. Ponadto CSSTiK będzie pełnić rolę akredytowanego centrum szkoleniowego dla pracowników z branży transportowej. Obecnie istniejąca infrastruktura szkoleniowa, przede wszystkim dla gałęzi drogowej i kolejowej, jest na granicy wydolności, a przy wymaganym wzroście udziału nowych technologii w systemie szkolenia oraz przy niezbędnym wzroście zatrudnienia, okaże się niewystarczająca.

Proponowane Centrum będzie jednostką unikalną na skalę Europy. Skupi innowacyjne, nowoczesne zasoby, narzędzia i metody badawcze wykorzystywane do oceny zachowań człowieka w systemach transportowych różnych gałęzi (transport drogowy, kolejowy, lotniczy i morski) oraz zapewni Studentom dostęp do najnowocześniejszych technik uczenia poprzez doświadczanie. Centrum będzie dodatkową ofertą Uczelni skierowaną dla potencjalnych klientów biznesowych chcących przeszkolić swoich pracowników lub zbadać bezpieczeństwo i ergonomię ich miejsca pracy.

Innowacyjność projektu polegać będzie na stworzeniu interdyscyplinarnego laboratorium, w którym - wykorzystując nauki oraz urządzenia kognitywne, w połączeniu z immersyjnymi symulatorami jazdy - będzie można badać, szkolić i nauczyć bezpiecznej, ekologicznej i ergonomicznej współpracy z pojazdami w warunkach normalnych i specjalnych. Miejsce to stworzy możliwość poszerzenia oferty dydaktycznej Uczelni oraz zachęci kandydatów do wybierania Politechniki. CSSTiK przyczyni się do rozwoju kadry akademickiej.

Wykonalność projektu

Warunkiem koniecznym do realizacji projektu jest posiadanie odpowiednich zasobów technicznych. Powołane Centrum będzie dysponować środkami, które już obecnie stanowią własność PWr oraz zakupionymi w ramach realizacji projektu. Wykaz zasobów będących w posiadaniu Uczelni zawarty jest w Załączniku 2. Ww. środki trwałe są w chwili składania wniosku w posiadaniu Wydziału Mechanicznego i w przeciągu dwóch lat będą mogły być wykorzystane do celów dydaktycznych (obecnie wykorzystywane w projektach badawczych). Celem uczynienia CSSTiK bardziej innowacyjnym i konkurencyjnym, wskazane jest nabycie dodatkowych zasobów. Przewiduje się różne scenariusze rozszerzania zasobów Centrum. W wariantcie podstawowym przewiduje się wyposażenie CSSTiK w laboratorium komputerowe, okulografy oraz licencje oprogramowania do analizy danych

z aparatury kognitywistycznej (orientacyjny koszt: 789 000 zł). W wariantcie rozwojowym planuje się także zakup symulatora kabiny maszynisty pojazdu szynowego, kabiny statku powietrznego i symulatory lotu BSP z kompletami gogli VR (3 479 000 zł). W wariantcie kompleksowym (4 679 000 zł) do ww. zasobów przewiduje się dodanie symulatora mostku kapitańskiego, a wariantcie maksymalnym (6 179 000 zł) także symulatora motocykla.

Ze względu na wymienione w Załączniku 2, posiadane przez Politechnikę Wrocławską zasoby, szeroką dostępność rozwiązań na rynku krajowym i globalnym symulatorów pojazdów, aparatury oraz oprogramowania stosowanych w kognitywistyce, a także łatwości pozyskania hardware'u (komputery, gogle VR), potwierdzoną wiedzę kadry co do stosowania technologii immersyjnych (dzięki realizacji licznych projektów B+R dofinansowanych przez NCBiR) oraz proceduralne możliwości tworzenia centrów badawczych na PWr, powołanie Centrum oraz jego wyposażenie należy uznać za zadanie wykonalne.

Wpływ realizacji projektu na rozwój Uczelni

W CSSTiK planuje się prowadzenie zajęć dydaktycznych (przede wszystkim na kierunku Transport), wykonywanie badań i podejmowanie współpracy z otoczeniem biznesowym poprzez oferowanie usług podmiotom zewnętrznym.

Dzięki makiecie kolejowej sprzężonej z urządzeniami nastawczymi oraz semaforami, Studenci będą mogli zapoznać się z problematyką sterowania i prowadzenia ruchu kolejowego (wymagających precyzyjnych, szybkich decyzji). Symulator kabiny maszynisty na ruchomej platformie pozwoli Studentom na doświadczenie wpływu budowy pojazdu szynowego na jego parametry techniczne i dynamikę ruchu. Pozwoli też zapoznać się z zagadnieniami prowadzenia i sterowania ruchu kolejowego. Do podobnych celów będzie wykorzystywany symulator samochodu ciężarowego i autobusu, symulator kokpitu samolotu, mostku kapitańskiego i motocykla. Dzięki goglom VR Studenci będą mogli odbywać misje bezzałogowymi statkami powietrznymi oraz zapoznać się z budową środków transportu. Studenci będą mogli zapoznać się z narzędziami i technikami sprawdzającymi percepcję prowadzących pojazdy i zweryfikować sposoby oraz czasy reakcji na występujące sytuacje stresogenne, potencjalnie niebezpieczne i nietypowe w zależności od stanu psychomotorycznego. Proponowane Centrum będzie udostępniane Studentom na potrzeby realizacji prac studenckich i dyplomowych oraz zdobywania kompetencji przydatnych w przyszłych miejscach pracy, a także na potrzeby inicjatyw Kół Naukowych. Doktoranci będą mogli poszerzać swoje kompetencje i realizować prace badawcze i doktorskie. Bogata oferta dydaktyczna, oparta o zastosowanie nowoczesnych technologii i metod kształcenia, zapewni przewagę konkurencyjną studiów na Politechnice Wrocławskiej na tle innych uczelni.

Z powołanego Centrum Uczelnia odnosić będzie korzyści wskutek komercyjnego oferowania podmiotom zewnętrznym dostępu do posiadanych zasobów. Oferta dla przemysłu obejmować będzie przede wszystkim: szkolenia z jazdy w warunkach specjalnych dla kursantów ośrodków nauki jazdy realizowane na symulatorze (szkolenia takie mogą stanowić ekwiwalent szkoleń realizowanych w ODTJ), szkolenia maszynistów i kandydatów na symulatorze pojazdu kolejowego. Oprogramowanie i sprzęt VR będą oferowane w celach szkoleniowych mechanikom pojazdów. W przypadku pociągu i statku powietrznego, zastosowanie pełnowymiarowych kabin osadzonych na ruchomych platformach będzie stanowić przewagę nad konkurencyjnymi centrami szkoleniowymi. Ponadto CSSTiK oferować będzie badania percepcji, w tym reakcji na czynniki zewnętrzne. Centrum będzie oferować także odpłatne sesje dla zainteresowanych osób prywatnych, w tym pasjonatów. CSSTiK będzie oferować badania z zakresu ergonomii wewnątrz pojazdów.

Przykładowo, w przypadku symulatora kolejowego. Każdy maszynista musi co najmniej raz w roku przejść trzygodzinne szkolenie na symulatorze (koszt to ok. 550 - 750 zł). Maszynistów jest w Polsce ok. 13 500. Ponadto kandydaci na maszynistów odbywają zwykle 8 godz. jazd na symulatorach (koszt ok. 1 500 zł). Gdyby w każdym tygodniu powołane Centrum przez 8 godz. świadczyło usługi szkoleniowe, stanowisko mogłoby generować ok. 80 000 zł dodatkowego przychodu rocznie.

Powołane Centrum pozwoli na zawieranie nowych i rozszerzenie już istniejących umów o współpracy (m.in. z UTK, PKP Intercity, Modertrans Poznań czy Kolejami Dolnośląskimi - w trakcie procedowania). Centrum otworzy również drogę do aktywnej współpracy z innymi ośrodkami w kraju i za granicą, w której PWr będzie partnerem, nie tylko biorcą (np. wyjazdów studyjnych, szkoleń, badań czy technologii). Przykładem jest ÖBB-Bildungscampus (ÖBB-Infrastruktur AG) w St. Pölten

(Austria) albo Fachgebiet Bahnbetrieb und Infrastruktur na TU Berlin, z którymi K53 współpracuje od kilku lat.

Dzięki swojej innowacyjności i interdyscyplinarności profilu możliwych do prowadzenia badań, powołane Centrum pozwoli badaczom Politechniki Wrocławskiej poszerzać swój dorobek naukowy, również dzięki podejmowaniu inicjatyw wspólnych z przedstawicielami innych dyscyplin naukowych oraz uczelni, także zagranicznych. Badacze będą mogli sprawdzać reakcję na czynniki zewnętrzne osób będących w różnej kondycji psychomotorycznej, a wprowadzenie szeroko zakrojonej współpracy z podmiotami zewnętrznymi przyczyni się do pozyskiwania danych, w tym eksperymentalnych, mogących być wykorzystanymi na potrzeby publikacji naukowych (kilkanaście wysokopunktowanych publikacji po 140 - 200 pkt.). Istnienie Centrum przyczyni się też do zwiększenia możliwości pozyskania grantów.

Załącznik 2. Przegląd dostępnych rozwiązań

Wykaz posiadanych zasobów technicznych

Do zasobów powołanego Centrum planuje się włączyć - poza planowanymi do zakupu, po zakończeniu okresu trwałości przedsięwzięcia pn. "Kompleks GEO-3EM - ENERGIA EKOLOGIA EDUKACJA" - część zasobów Laboratorium Dynamiki i Bezpieczeństwa Pojazdów, w tym:

- symulatora samochodu ciężarowego i autobusu (pełnowymiarowa kabina pojazdu ciężarowego zamontowana na ruchomej platformie umożliwiająca: symulację jazdy pojazdem w wirtualnym świecie poprzez wyświetlenie pożądanego obrazu na 240 stopniowym ekranie; sprawdzenie reakcji kierowcy w symulowanych scenariuszach, w tym podczas padającego deszczu, śniegu, wiatru, nadmiernego nasłonecznienia; weryfikację możliwości i umiejętności omięcia przeszkód; sprawdzenie i przeszkolenia kierowcy zawodowego, nastolatków, osób w podeszłym wieku, kobiet w ciąży, osób z różnymi schorzeniami medycznymi czy w trakcie testów medycznych po spożyciu danego leku),
- mobilnego aparatu EEG,
- GSR-galwanometru skórno (badającego reakcję przewodnictwa skórno-galwaniczną w trakcie występowania np. sytuacji stresogennych)
- eye-trackerów (okulograf Tobii Glass II, oprogramowanie iMotions, oprogramowanie Tobii Pro Analyzer),

Ponadto, bezpośrednio po zakończeniu przez pracowników Katedry Eksploatacji Systemów Technicznych realizacji wybranych projektów współfinansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju możliwe będzie wykorzystanie do dowolnych celów powstałych w trakcie trwania ww. projektów prototypów i ich części. Przewiduje się włączenie do zasobów powołanego Centrum co najmniej:

- makiety kolejowej w skali H0 zesprzęgniętej z urządzeniami automatyki kolejowej, w tym sterowania ruchem kolejowym (2 nastawnie stacyjne i 1 posterunek odgałęźny),
- systemu do szkolenia personelu kolejowego w wirtualnej rzeczywistości (stanowisko instruktorskie oraz jedno stanowisko szkoleniowe złożone z komputera i gogli wirtualnej rzeczywistości),
- stanowiska szkolenia i doszkalania operatora kontroli bezpieczeństwa w porcie lotniczym (rzeczywisty panel obsługi urządzenia rentgenowskiego stosowanego w porcie lotniczym, systemy projekcji wizualno-dźwiękowej imitujące otoczenie pracy operatora urządzenia, urządzenie bazuje na technologiach okulografii (eyetrackingu) oraz gogli wirtualnej rzeczywistości),
- systemu szkolenia pracowników handlingu w zakresie obsługi towarów przewożonych drogą powietrzną (rzeczywisty symulator urządzeń obsługi naziemnej w porcie lotniczym, z wymiennymi pulpitemi sterowania ciągnikiem lotniskowym, high-loaderem, urządzeniem załadunku bagażu i wózkiem widłowym z obsługą obrazu poprzez gogle wirtualnej rzeczywistości),
- stanowiska obsługi technicznej lokomotywy w technologii wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości (stanowisko instruktorskie oraz jedno stanowisko szkoleniowe złożone z komputera, gogli wirtualnej rzeczywistości i gogli rozszerzonej rzeczywistości),
- stanowiska wirtualnej maszynowni lokomotywy SIEMENS Vectron (stanowisko instruktorskie oraz jedno stanowisko szkoleniowe złożone z komputera i gogli wirtualnej rzeczywistości).

W planowanym Centrum pracownicy i Studenci będą mieć do dyspozycji następujące zasoby techniczne oraz wartości niematerialne i prawne Katedry Eksploatacji Systemów Technicznych:

- urządzenia sterowania ruchem kolejowym przekazane przez PKP PLK S.A., w tym: ława nastawcza, dźwignia zwrotnicowa, skrzynia zależności, semafor kształtowy mechaniczny, semafor świetlny, tarcza manewrowa, rygiel, spona iglicowa, zamek zwrotnicowy,
- 10 Tabletów Samsung Galaxy o rozdzielczości ekranu 8",
- 5 symulatorów lotu bezzałogowymi statkami powietrznymi Real Flight 9 z aparaturą InterLinkDX, z możliwością obsługi gogli wirtualnej rzeczywistości,
- Mobilny eyetracker Pupil Core,
- WNiP-y: PTV VISUM i FlexSim.

Przegląd dostępnych rozwiązań technicznych

Immersyjny symulator kabiny maszynisty na ruchomej platformie o 6 stopniach swobody

<https://simfactor.pl/nasza-oferta/symulatory-kolejowe/symulator-kabinowy/>

<http://www.ac-m.pl/produkty/symulatory/impuls-36wea-31we>

Rys. 1. Przykładowe symulatory pełnokabinowe kabiny maszynisty na ruchomej platformie
źródło: (a, b) SIMFACTOR, (c) Autocomp Management

Immersyjny symulator motocykla na ruchomej platformie o 6 stopniach swobody

<https://www.cruden.com/2017/05/19/commercially-available-motorcycle-simulator-for-professional-use-is-unveiled%E2%80%8B/>

Rys. 2. Przykładowy symulator motocykla na ruchomej platformie
źródło: Cruden – Global Headquarters

Immersyjny symulator kabiny statku powietrznego na ruchomej platformie o 6 stopniach swobody

<https://simnest.com/>

<http://symulatory.com/shop/full-cockpit-solutions/a320-cockpit-pro>

<https://www.trcsimulators.com/trc3000-c172a/>

<https://simulators.redbirdflight.com/>

*Rys. 3. Przykładowe symulatory kabiny pilota samolotu na ruchomej platformie
źródło: (a) Simnest, (b) Redbird Flight*

Immersyjny symulator mostka kapitańskiego statku morskiego

<https://www.kongsberg.com/digital/products/maritime-simulation/>

*Rys. 4. Przykładowy symulator mostka kapitańskiego statku
(a) (b) źródło: Redbird Flight*

Okulograf Tobii Pro Glasses 3 Wireless 100

<https://www.tobii.com/product-listing/tobii-pro-glasses-3/>

*Rys. 5. Okulograf Tobii Pro Glasses 3 Wireless 100
źródło: Tobii AB*